

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Holobrádi Emese Ügyvédi Iroda (felperesi jogi képviselő címe) által képviselt Felperes neve (Felperes címe) felperesnek, a Horváth Péter Pál Ügyvédi Iroda (alperesi jogi képviselő címe) által képviselt Alperes (Alperes címe) alperes ellen vételár megfizetése iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. április 30. napján meghozott 18.G.40.011/2012/22. számú ítélete ellen - melyet a 2013. augusztus 30-án meghozott 23. sorszámú végzésével kiegészített -, az alperes 24. sorszám alatt benyújtott fellebbezése folytán a 2014. szeptember 24. napján megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg felperesnek 110.000 (Száz tízezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az irányadó tényállás szerint az alperes jogelődje a H E T Kft. megrendelő és a felperes között építőipari anyagok és burkolóanyagok beszerzésére és szállítására jött létre 2003. március 22-én megállapodás 5.650.000 forint + áfa vételár kikötéssel. A szerződés 8.2. pontja szerint a felperes kötelezettségszegése esetére a H E T Kft. a bruttó vételár 15%-ának megfelelő kötbérre tarthat igényt. A szerződés 1. számú mellékletében foglaltak szerint 18 m²-hez 173.720 forint értékben A D elnevezésű burkolatot volt köteles felperes szállítani, melyet a szállítólevelekben foglaltak szerint a felperes 2003. május 27. és 2003. július 4. napján szállított. Felperes a megrendelt szerződéses mennyiséghez képest kilencszer nagyobb mennyiségben szállította a burkolati elemet. A megrendelő 40 db elem kivételével - amit a felperesnek vissza is küldött - a többletmennyiséget is felhasználta, a felperes által erről kiállított SB0763129. számú számlát azonban 2003. november 12. napján kelt levelével visszaküldte, arra hivatkozva, hogy annak tartalmát nem ismeri ezért nem fogadja el.

A felek között 2006. február 1. napján peren kívüli egyezség jött létre a többletmennyiség tárgyában. E szerint egyezségük jogkövetkezményei abban az

esetben állnak be, ha 2006. június 30. napjáig építőipari anyagok és burkolóanyagok beszerzésére és szállítására szerződést kötnek, és a H E T Zrt. ezen később megkötendő szerződés alapján a megrendelt termékek nettó 550.000 forint összeggel növelt ellenértékét megfizeti a felperes részére. A szerződő felek 2006. július 25-én a felperes által forgalmazott, a szerződés mellékletében részletezett építőipari anyagok, burkolóanyagok, illetve építési segédanyagok tárgyában szerződést kötöttek, melynek 2. pontjában rögzítették, hogy a H E T Zrt. az aláírását megelőzően szóban megrendelte a megállapodás mellékletében szereplő árukat, amelyeket a felperes az általa visszaigazolt szállítási határidőn belül köteles volt beszerezni, azokat a telephelyén rendelkezésre tartani, és a felek által meghatározott határidőben és részletekben a H E T Zrt. részére leszállítani. A beszerzési és szállítási határidőket a szerződés melléklete tartalmazta, valamint a megállapodás 2.2. pontjában foglaltak szerint a H E T Zrt. jogosult volt írásban további megrendeléseket adni. A megállapodás 3.4. pontjában a felek rögzítették azt is, hogy a szállítási ütemben meghatározott áruk szállítását a H E T Zrt. jogosult késleltetni, azonban a késleltetés 30. napja után a felperes jogosult a még le nem szállított áru ellenértékéről részére a számlát kiállítani, a H E T Zrt. pedig köteles a számla ellenértékét a számla kézhezvételét követő 3. napon belül kiegyenlíteni. Amennyiben a fizetési kötelezettségével 8 napot meghaladó késedelembe esik, úgy a felperes jogosult volt a szerződéstől a még nem teljesített szolgáltatás tekintetében elállni, amely esetben a felek kötelesek voltak egymással elszámolni. A H E T Zrt. a felperes elállása esetén köteles volt a 8 napos határidőn belül az elállással érintett áruk vételára alapján számított 15%-os mértékű kötbért fizetni. A megállapodás 5.1. pontjában írtak alapján a H E T Zrt. az áru vételárát két egyenlő részletben volt köteles megfizetni. A vételár első részlete az áru megrendelésekor volt esedékes, melyet a szerződés aláírásakor a H E T Zrt. megfizetett. A szerződés 5.2. pontja értelmében a vételár utolsó részlete az áru mellékletben meghatározott utolsó szállítás időpontját megelőző 2. napon volt esedékes. A felek rögzítették azt is, hogy az áru vételárának második részlete ellenértékéről kiállított számla - külön tételeként - tartalmazni fogja a felek között 2006. február 1. napján létrejött peren kívüli megállapodás 3. pontjában foglalt egyezségi összeget is. A szerződés 10. pontja szerint a felperes köteles volt a szerződés mellékletében meghatározott beszerzési és szállítási határidőket betartani, késedelme esetén az elmulasztott határidő utolsó napjától számított 7 nap elteltével a késedelemmel érintett áruk vételára alapján számított, napi 1%-os mértékű kötbér fizetésére vállalt kötelezettséget. A kötbért a H E T Zrt. a felperes részére kiállított számlával érvényesíthette. A szerződés 10.1. pontjában a felek rögzítették, hogy a H E T Zrt. a felperes késedelembe esésétől számított 60 nap elteltével jogosult a szerződéstől a még nem teljesített szolgáltatás tekintetében elállni, mely esetben a felek egymással elszámolni kötelesek. A H E T Zrt. az elállás közléséig a részére leszállított és az 5.1. pontban írt első vételár részlettel nem fedezett áruk ellenértékét 3 napon belül volt köteles a felperes részére megfizetni. A felperes a H E T Zrt. elállása esetén köteles volt az elállással érintett áruk vételára alapján számított 15%-os mértékű kötbért fizetni, amely az áruk ellenértékébe beszámítás útján érvényesíthető. A szerződés 12. pontjában a felek megállapodtak abban is, hogy a H E T Zrt. fizetési késedelme súlyos szerződésszegésnek minősül, és a

szerződést a felperes rendkívüli felmondással mondhatja fel, amennyiben a H E T Zrt. 30 napot meghaladó fizetési késedelembe esik. A felperes F0601426. szám alatt 2006. november 14. napján számlát bocsátott ki 34.476 forint összegről 2006. november 19. napján esedékes fizetési határidővel. 2006. november 20. napján F0601446. számú számlát bocsátotta ki 44.160 forint összegről 2006. november 22. napján esedékes fizetési határidővel. 2006. november 24. napján F0601449. számú 1.281.203 forint összegű 2006. november 20. napján esedékes fizetési határidejű számlát, valamint 2006. november 24. napján a F0601450. számú, 1.283.240 forint összegű, 2006. november 27-én esedékes fizetési határidejű számlát bocsátotta ki a fenti szerződés alapján teljesített áruk ellenértékéről.

A H E T Zrt. 2006. november 29. napján kelt levelében tájékoztatta felperest, hogy a 2006. július 25. napján megkötött szállítási szerződésben áruajtánként meghatározott szállítási határidőket számos esetben elmulasztotta, továbbá a levélben részletezett áruk rendelkezésre bocsátása és leszállítása a mai napig nem történt meg. Tájékoztatta továbbá, hogy az F0601449, F0601431, F0601446, F0601439, F0601423, F0601424 számú leszállított áruk tekintetében kiállított számlák megfizetése a mai napig nem történt meg. Előadta, hogy a 2006. február 1. napján létrejött peren kívüli megállapodás szerint részéről megfizetni vállalt összeg kiegyenlítése a számla kiállításának hiánya miatt még nem történt meg, a hivatkozott összeg leszámlázása a nem teljesített és így nem befogadott F0601450 számú számlában került leszámlázásra. A levelében részletezett áruk tekintetében a szállítási szerződés 10.1. pontjára hivatkozva bejelentette elállását, és így a levelében részletezett áruk leszállítására elállása miatt nem tartott igényt. Előadta, hogy a faxon megküldött F0601450 és a F0601426 számú számlákat szállítás és így teljesítés hiányában nem tudta befogadni és visszaküldi. Jelezte, hogy a szállítási szerződés 10. pontja alapján a kötbérre igényt tart. A kötbér jogosultság pontos összegének meghatározása a késve leszállított napok, áruajták értékére vetített kötbérigény összeg rövidesen meghatározásra kerül, és a jelzett részletezést a kötbérigényről a szerződés szerint megállapított és kiállított számlát az alperes rövid időn belül megküldi a felperes felé. Jelezte, hogy előzetes számításai szerint a kötbérigény összege nem fogja meghaladni a leszállított, de ki nem fizetett áruk ellenértékét, így a kötbérigényükről kiállításra kerülő számla értéket összevezetni kéri a 3. pontban megnevezett számlák értékével, és a megfizetést az értékkülönbség után várja. Felszólította felperest, hogy a korábbi megállapodás szerinti összegről a számlát állítsa ki, és azt részére küldje meg.

A felperes 2006. december 8-án írt levelében úgy nyilatkozott, hogy az utolsó szállítást megelőzően kiállította az utolsó vételárrészletre vonatkozó F0601450 számú számlát, és a tervezett szállítást megelőzően megfelelő időpontban eljuttatta a H E T Zrt.-nek, azonban a számlát, és a számla kibocsátását megelőzően kiállított további számlákat nem egyenlítette ki. Előadta, hogy a H E T Zrt. 2006. november 29. napján írt levelében bejelentett elállását nem fogadja el, az elállás indokaként hivatkozott áruk szállításával késedelembe nem eshetett, mivel a H E T Zrt. az utolsó vételárrészlet kiegyenlítésével késedelembe esett, amely késedelem a felperes szerződésszegését kizárja.

A felperes felszámolását a Fővárosi Bíróság Fpk.01-06-006840. szám alatt hozott

határozatával 2007. május 24. napján elrendelte.

A felperes 2004. május 12-én a Pesti Központi Kerületi Bíróságra érkezett keresetében kérte a bíróságot, hogy kötelezze a H E T Kft. alperest vételár jogcímén 1.540.890 forint és ezen összeg 2003. szeptember 20. napjától a Ptk. szerinti mértékű késedelmi kamat, továbbá a perköltség megfizetésére. Keresetében előadta, hogy a felek között 2003. szeptember 12-én létrejött megállapodás alapján az SB0763129. sorszámú 2003. szeptember 19-én esedékes számlát bocsátotta ki alperes részére a leszállított csempéről 1.540.890 forint értékben, melyet alperes visszaküldött, annak tartalmát nem ismerte el, jogszerűségét vitatta. Keresete jogalapjaként a Ptk. 365. § (1) bekezdését határozta meg. A szünetelés után folytatódó perben felemelte keresetét, egyfelől fenntartotta kereseti követelését beépítés jogcímén, 1.540.890 forint összegben, és annak Ptk.-ban meghatározott mértékű késedelmi kamatában, továbbá a 2006. július 25. napján létrejött szállítási szerződésből eredő számlák kiegyenlítéseként összesen bruttó 4.178.376 forint tőke és ezen összeg után az egyes számlákon szereplő fizetési határidőktől a kifizetés napjáig terjedő időre a Ptk. 301. §-ban meghatározott mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte az alperes kötelezését.

Alperes a Pesti Központi Kerületi Bíróság előtt előterjesztett ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte elsődlegesen, másodlagosan a felperessel szemben 1.056.750 forint összegben a köztük lévő szerződés 8.1. pontja alapján beszámítási kifogást terjesztett elő a megállapodás 2.2. és 2.3. pontjaira figyelemmel, miszerint a felperesnek kötelessége a megrendelt árumennyiséget 2003. április hó 30. napjáig beszerezni, míg az alperesnek joga volt az azt követő hónapon belül május 1. és 31. napja között megjelölni, hogy melyik két időpontban kéri a szállítást. Előadta, hogy felperes csak 2003. július 4. napján tudta teljesíteni a szállítást, így a késedelme a megállapodás 8.2. pontja szerint beállt, ennek alapján 7.065.000 forint összegnek 15%-ára mint kötbérre jogosult. Alperes előadta, hogy beszámítási kifogását a felszámolási eljárásban bejelentette oly módon, hogy a kifogását az egyeztetések során a felperes képviselőjével közölte. Hivatkozott arra, hogy a peres iratokhoz a felperes által csatolásra került a 2006. november 2. napján kelt elállása és beszámítási nyilatkozata, amely levéllel megszüntette a beszámítani kívánt követelése erejéig a felperesi követelést. Utalt rá, hogy bár nem szerepel benne összezszerűség, álláspontja szerint azonban a nyilatkozata - tartalma szerint - beszámítási nyilatkozatnak minősül, meghatározza ugyanis, hogy mely vételár követeléssel szemben kívánja érvényesíteni követelését, ami a felperesi vételár követelést meghaladó összeg. Hangsúlyozta, hogy nem perbeli beszámítási kifogásról, hanem a Ptk.-ban szabályozott - anyagi jogi - beszámításról van szó, amely a kötelezettől a jogosulthoz intézett egyoldalú nyilatkozattal történt, anyagi jogi hatállyal oltotta ki a jogosult követelését, ami pedig teljesítésnek minősül. Utalt rá, hogy a szerződésben szabályozták a felek a kötbérfizetési kötelezettség esetét, a kötbér a szerződésben kikötött, és jellegéből megállapítható teljesítési határideje a beszámításkor már eltelt, azaz lejárt követelés volt. A kötbér fizetési kötelezettség tehát a szerződésszegéssel beállt, az alperes elállásának időpontjában a kötbér teljesítése egyértelműen esedékes volt, mert a szerződésben kikötött, vagy a

szolgáltatás jellegéből megállapítható teljesítési határidő már eltelt. Vitatta, hogy kötbér csak az alperes által kibocsátott számlával lett volna érvényesíthető, hangsúlyozta, hogy a törvényben ténylegesen megállapított követelmények megvalósultak.

Felperes az alperes által előterjesztett beszámítási kifogást alaptalannak vélte, utalt rá, hogy a Cstv. 38. § (3) bekezdése, és a 3. § (1) bekezdés c) pontja szerint az adós által megindított perben csak olyan hitelező élhet beszámítási kifogással akinek a perben érvényesített igénye a felszámolási eljárás során a Cstv. 28. § (2) bekezdés f) pontja szerint bejelentésre és regisztrálásra került. Előadta, hogy a Cstv. alapján alperes nem ilyen hitelező, mivel a hivatkozott igényét a felszámolási eljárásban nem jelentette be. A BDT.2007. évben 1655. számon közzétett eseti döntésre utalva hangsúlyozta, hogy alperes az egy éves bejelentésre előírt jogvesztő határidőt elmulasztotta, így hitelezői igényét már nem is jelentheti be. Felperes vitatta továbbá, hogy az alperes által hivatkozott 2006. november 29. napján kelt levélben foglalt nyilatkozat határozott beszámítási nyilatkozat és így alkalmas a felperesi követelés megszüntetésére. E körben hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság BH.1989/25. számon közzétett eseti döntésben foglaltakra, melyben a Legfelsőbb Bíróság úgy foglalt állást, hogy a beszámítási kifogás címzett jognyilatkozat, annak hatályosságához az szükséges, hogy a másik félhez megérkezzen, másrészt a beszámítási kifogásnak határozottnak, és ellenkövetelés megszüntetésére irányulónak kell lennie. Utalt a Ptk. 207. § (1) bekezdésében foglaltakra is, amelynek alapján az alperes nyilatkozata címzett, egyértelmű, beszámításra alkalmas jognyilatkozatnak nem tekinthető. Egyebekben vitatta a beszámítani kért kötbérkövetelés jogi alapját is.

Felperes az alperesi elismerésre figyelemmel a kereseti kérelmét leszállította. Módosított keresetében kérte, hogy kötelezze a bíróság alperest a felek között 2006. február 1. napján létrejött megállapodás alapján 550.000 forint, továbbá az alperes által elismert a P0601449, F0601431, F0601446, F0601439, F0601423, F0601424 számú számlákon alapuló 2.863.660 forint, összesen 3.523.660 forint összeg megfizetésére, valamint ezen összeg 2006. december 27. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301/A. § (2) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamat megfizetésére. Ezt meghaladó kereseti követelésétől elállt.

Alperes a leszállított kereseti kérelmet a tényelőadás és összecszerűség tekintetében elismerte. E szerint az 550.000 forint követelés összhangban van a felek megállapodásával, valamint a szállítási szerződésből eredő 2.863.660 forint követelés mögött valós felperesi teljesítés áll. Azzal védekezett azonban, hogy a szerződés szerint 2.734.365 forint összegű késedelmi és elállási kötbér illette meg, így a felperest legfeljebb a ténylegesen leszállított áruk ellenértéke, és a kötbér különbözete, azaz 129.295 forint illetné meg. Előadta továbbá, hogy az 550.000 forint tekintetében késedelembe nem esett, figyelemmel arra, hogy arról számlát nem kapott, mivel az utolsó számlát amelybe a követelés beépítésre került megkifogásolta.

A Fővárosi Bíróság 18.G.40.490/2007/28. számú ítéletével kötelezte alperest a

felperes javára 3.523.660 forint, valamint 660.000 forint után 2009. szeptember 18. napjától a kifizetésig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamat, a 2.863.660 forint után pedig 2006. december 27. napjától a kifizetésig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamat, továbbá 220.225 forint perköltség megfizetésére. Kötelezte továbbá alperest 211.400 forint kereseti illeték, valamint a felperest 39.200 forint illeték állam javára történő megfizetésére.

A Fővárosi Ítéltábla 12.Gf.40.598/2010/8. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

A végzés indokolásából kitűnően a másodfokú eljárásban megtartott tárgyaláson az alperesi jogutód arról tájékoztatta a Fővárosi Ítéltáblát, hogy az alperes személyében 2005. évben jogutódlás történt. Ennek megfelelően alperes a per megindítását követően 2005. szeptember 13-i hatállyal korlátolt felelősségű társaságból zártkörűen működő részvénytársasággá alakult át, a kft. a cégjegyzékből törlésre került, a Pp. 61. § alapján azonban a bíróság a perbelépés, illetve perbevonás tárgyában alakszerű határozatot nem hozott. Hangsúlyozta egyben, hogy az átalakulást követően a perben mindvégig az alperes jogutódja járt el, a jogutódlást a bíróságnak azonban nem jelentette be, és a jogutódlást az elsőfokú bíróság sem észlelte.

A Fővárosi Bíróság a 18.G.40.966/2011/2. számú végzésével megállapította, hogy a peres eljárás 2005. szeptember 13. napján az alperes jogutódjának a perbelépéséig, illetve perbevonásáig félbeszakadt. Majd az 5. sorszámú végzésével megállapította, miszerint a perben az alperes jogutódja a H E T Zrt., figyelemmel arra, hogy a bíróságra 2011. június 8. napján a felperes bejelentette, hogy perbe vonja alperesként a kft. jogutódjaként a Pp. 61. § (1) bekezdése alapján. Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 12.Gpkf.45.236/2011/2. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

Felperes a 2009. szeptember 14-én módosított keresetét változatlanul fenntartva kérte az alperes kötelezését a jogelődjével 2006. február 1-jén kötött megállapodás alapján 550.000 forint + áfa, összesen 660.000 forint, továbbá az alperesi jogelőd által elismert, F0601449, F0601431, F0601446, F0601439, F0601423, F0601424 számú számlákon alapuló, 2.863.660, összesen tehát 3.523.660 forint, valamint ezen összeg után 2006. december 27. napjától a kifizetés napjáig a Ptk. 301/A. § (2) bekezdésében meghatározott mértékű késedelmi kamat és a felmerült perköltségek megfizetésére. Keresete jogalapjaként változatlanul a Ptk. 365. § (1) bekezdésére hivatkozott.

Alperes a felperes keresetének elutasítását kérte. Védekezésében arra hivatkozott, hogy 2005. szeptember 13. napján az eljárás félbeszakadt, így a félbeszakadás alatt előterjesztett 2009. szeptember 14-én kelt keresetmódosítás hatálytalan, ezért

vele szemben annak megfelelően fenntartott kereset keresetmódosításnak nem tekintendő, az annak alapjául szolgáló számlák is a félbeszakadást követően keltek, és a 2006. februári megállapodás is a félbeszakadást követően kötött. Így a követelés keletkezés óta nem történt olyan esemény, amely az elévülés félbeszakadását, vagy nyugvását eredményezte, ezért elévülési kifogást terjesztett elő. Másodlagos védekezésében arra hivatkozott, hogy a felperesi követelés jelentős része 2.734.356 forint erejéig megszűnt, amikor az alperes a 2006. november 29. napján kelt felpereshez címzett levelében a Ptk. 296. §-a szerinti beszámítással élt. Abban megjelölte, hogy mely követelését mely számlatartozásba számítja be, egyértelműen rögzítette a beszámításra irányuló szándékát. A követelése továbbá a felperes részéről beazonosítható és kiszámítható volt, így a beszámítás a felperes felszámolásának kezdete előtt peren kívül megszüntette a felperes követelését.

Az elsőfokú bíróság alperest a felperesi kereset szerint marasztalta. Ennek megfelelően kötelezte alperest a felperes javára 3.523.660 forint, valamint 660.000 forint után 2009. szeptember 18. napjától a kifizetésig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félével megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-ával növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamat, továbbá a 2.863.660 forint után 2006. december 27. napjától a kifizetésig terjedő időre a késedelemmel érintett naptári félével megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamat, továbbá 223.520 forint perköltség megfizetésére. Kötelezte továbbá alperest, az államnak külön felhívásra 211.400 forint kereseti illeték, a felperest pedig 131.800 forint eljárási illeték megfizetésére.

Határozata jogi indokolásában idézte a Ptk. 379. §-át, az 1997. évi CXIV. törvény 67. §-át, valamint a Ptk. 327. §-ában foglaltakat, és a Cstv. 38. § (3) bekezdésében írtakat. Utalt rá, hogy felperes az alperessel megkötött megállapodással az alperes által csatolt szállítólevelekkel és számlákkal bizonyította a szerződés létrejöttét és tartalmát. Megállapította, hogy a csődtörvény fent hivatkozott rendelkezése nem teszi lehetővé olyan igények beszámítási kifogásként való érvényesítését amelyet hitelezői igényként a felszámolási eljárás során nem jelentettek be. A perben nem merült fel adat arra nézve, hogy alperest a felperes felszámolója nyilvántartásba vette, így a peres eljárásban az alperes beszámítási kifogását a csődtörvény 38. § (3) bekezdésében foglalt jogszabályi tilalom folytán nem érvényesíthette. Idézte továbbá a Ptk. 296. § (1) bekezdését, hangsúlyozva, hogy a beszámítási nyilatkozatnak határozottnak és ellenkövetelés megszüntetésére irányulónak kell lennie. A Ptk. 207. § (1) bekezdésére utalva megállapította, hogy a felszámolási eljárás előtt az alperes 2006. november 29. napján kelt levélben foglalt nyilatkozata anyagi jogi hatállyal nem szüntette meg a felperesi követelést, figyelemmel arra, hogy alperes e levelében saját követelésének a beszámítását csak kilátásba helyezte. Az alperes nyilatkozatát ennek megfelelően csupán tájékoztató jellegű közlésnek tekintette.

Az első fokon eljáró törvényszék mindenképp rögzítette, hogy az átalakulással létrejövő gazdasági társaság az átalakult gazdasági társaság jogutódja, a felperes által indított perben az általános jogutód alperes eljár, az átalakulást és

félbeszakadást követően a felperesi írásbeli beadványokat a fenntartott követelésre átvette, azokra érdemben válaszolt, nyilatkozatot tett, annak alapján fellebbezést terjesztett elő, így követelése a Ptk. 327. §-a alapján nem évült el. A Pp. 163. § (2) bekezdése szerint az alperes elismerése alapján továbbá a felperesi vételár követelést megalapozottnak találta, a bizonyítékokat a Pp. 206. §-a alapján mérlegelve a felperes által csatolt okirati bizonyítékokat is.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, és perköltségben való marasztalását kérte. Másodlagosan pedig annak megállapítását, hogy a felperes követelése az alperes által alkalmazott beszámítás folytán 2.734.356 forint erejéig megszűnt, és ebben a részben kérte a kereset elutasítását. Végezetül - amennyiben az előző kérelmeit a másodfokú bíróság nem találná indokoltnak -, úgy eljárási szabálytalanságok és a beszámítással kapcsolatos tényállás tisztázatlansága okán kérte az elsőfokú bíróság határozatának hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítását.

Fellebbezésében hangsúlyozta, hogy felperes a pert 2004. május 4-én kelt keresetlevelével indította meg, amelyben 312 doboz Almano Dekor csempe vételárát követelte az alperes jogelődjétől 1.540.890 forint értékben. A per eredeti alperese 2005. szeptember 13-án jogutódlással megszűnt, ennek következtében az elsőfokú bíróság később a 18.G.40.966/2011/2. sorszám alatti végzésével megállapította, hogy az eljárás ezen időpontban a jogutód perbelépéséig vagy perbevonásáig félbeszakadt. A Pp. 112. § (2) bekezdése szerint a félbeszakadás tartama alatt tett bírói rendelkezés és a felek által teljesített minden perbeli cselekmény hatálytalan, kivéve a félbeszakadással, illetve annak megszüntetésével kapcsolatos bírói rendelkezéseket és perbeli cselekményeket. A perbeli jogutódlás jogerős megállapítására csupán az ítélőtábla végzésével 2011 decemberében került sor. Erre figyelemmel úgy vélte, hogy az ebben az időszakban tett összes perbeli cselekmény hatálytalan, ide értve a felperes 2007. január 15-én és 2009. szeptember 14-én kelt keresetmódosításait is. Mindezek miatt téves az elsőfokú bíróságnak az álláspontja, hogy a jogutód a perben eljár, a beadványokat átvette, nyilatkozatokat tett, és fellebbezést terjesztett elő, emiatt a követelése a Ptk. 327. § alapján nem évült el. Téves ez az álláspont azért is, mert az alperes összes, az elsőfokú bíróság által hivatkozott eljárási cselekménye hatálytalan volt a Pp. 112. § (2) bekezdésének megfelelően. Téves azért is, mert amennyiben e nyilatkozatok nem a félbeszakadás tartama alatt születtek volna, az alperes a perben félként ekkor sem vehetett volna részt, ily módon érvényes, joghatást kiváltó nyilatkozatot sem tehetett. A perbeli jogutódlás ugyanis az anyagi jogi jogutódlással szemben nem a törvény erejénél fogva következik be, hanem azt a Pp. szabályainak megfelelően a jogutód perbelépésének vagy perbevonásának bejelentését követően az eljáró bíróság önálló fellebbezéssel támadható végzése állapítja meg. Ennek következtében pedig a félbeszakadás alatti egyetlen perbeli cselekmény sem alkalmas a jogutód tekintetében bárminemű joghatás kiváltására. Annak az eljárásnak amelyre az elsőfokú bíróság indokolása az elévülés félbeszakadását alapítja, sem az elévülési idő kezdetén, sem pedig az ezt követő 5 éven belül nem

volt tárgya az ítéletben szereplő követelés, mert ezt az igényét a felperes 2012. október 29-én kelt beadványában érvényesítette először hatályosan a per folyamán. Ekkor azonban a követelés már elévült, figyelemmel arra, hogy az 2006. évben keletkezett. Ez utóbbit pedig felperes a félbeszakadás alatt érvényesítette keresetváltoztatás formájában, az akkora már megszűnt alperesi jogelőddel szemben, hatálytalanul. Az eredetileg előterjesztett keresethez képest azonban ezen igénye az alapjogviszonnyal már nem volt kapcsolatos, hiszen alapjául a később megkötött megállapodás, és az ennek alapján létrejött szállítási szerződés szolgált. Idézte a Ptk. 326. § (1), (2), és 327. § (1), (2), (3) bekezdésében foglaltakat, rögzítve, hogy nem következett be az elévülés nyugvását eredményező körülmény, hiszen nem tekinthető menthető oknak az, hogy a felperes az alperesi jogelőd megszűnését nem észleli, és emiatt a jogutód perbevonását elmulasztja. A jogutódlás ténye ugyanis a Gt. szabályainak megfelelően két alkalommal is közzétételre került a Céglőnyben. Továbbá a jogutódlás és az alperes perbevonása között csaknem hat év telt el, az ítéletben foglalt követelést a felperes legelőször 2012 októberében érvényesítette hatályosan bírósági úton, a folyamatban lévő pernek innentől vált tárgyává ez a követelés, mindaddig a felperes eredeti keresete volt hatályos, az elő sem terjesztett követelés elévülése pedig erre hivatkozással sem a jogelőddel, sem a jogutóddal szemben nem nyugszik. A hatálytalan peres beadványok és tárgyalási nyilatkozatok írásbeli felszólításként akkor sem lennének értékelhetők, ha azokat felperes nem a már nem létező alperesi jogelőddel szemben terjesztette volna elő. A felperes által hivatkozott 2006. december 8-án írt levél az alperes elállását vitatja ugyan, de célzott fizetési felszólítást ez sem tartalmaz, hiszen még a követelés összegét sem tünteti fel. Amennyiben ezen levél az elévülést félbe is szakította volna, az ezt követő öt évben a felperes igényét hatályosan nem érvényesítette az alperessel szemben. Annak pedig, hogy a jogutód a perben következetesen alperesként eljár, az elévülés szempontjából nincs jelentősége, hiszen egyrészt a félbeszakadásra tekintettel minden eljárása hatálytalan volt, másrészt formális perbeli jogutódlás hiányában a perben félként nem vehet részt. Mindezek összefoglalásaként megállapította, hogy a követelés elévült, ezért a kereset elutasításának lett volna helye.

Hangoztatta, hogy az elsőfokú bíróság tévedett akkor is, amikor a beszámítási igényét alaptalannak ítélte. A 2006. november 29. napján kelt felpereshez címzett közlését ugyanis nem lehet csupán tájékoztató jellegű közlésnek tekinteni. Úgy vélte, ebben alperes egyértelműen jelezte, hogy milyen igényét érvényesíti beszámítás útján, mert utalt a felek közötti megállapodás ide vonatkozó részére, melyet a felperes is nyilvánvalóan ismert. Ezen szerződés rögzíti, hogy mikor és milyen mértékű kötbér jár a megrendelő részére a szállító késedelme, illetve megrendelői elállás esetén. Levelében az alperes pontosan megjelölte továbbá azt is, hogy mely megrendelt áruk tekintetében esett késedelembe. Mivel ezen áruk megrendeléséről, vételáráról, és szállításáról a felperes nyilvánvalóan első kézből származó információkkal rendelkezett, azt is tudta, vagy tudnia kellett volna, hogy milyen összegű kötbér jár elállás esetén az alperes részére, figyelemmel arra is, hogy az a késedelmes napok számához, továbbá az áruk vételárához igazodik. Megjelölte a levele 3. pontjában továbbá alperes azt is, hogy mely felperesi számlák tekintetében él beszámítással, amely számlák kivétel nélkül egybeesnek a felperes

által a jelen perben hivatkozott és érvényesíteni kívánt számlákkal. Úgy vélte, egyértelműen rögzítette a beszámításra irányuló szándékát az alperes, amikor azt írta, hogy „természerszerűleg a kötbérigényünkről kiállításra került számlaértéket összevezetni kérem a 3. pontban megnevezett számlák értékével”. Utalt arra is, hogy a kötbér pontos összege mindkét fél előtt ismert volt, és mivel a kötbérről nem állítható ki számla, ezért az alperes nyilatkozata helyesen úgy értelmezhető, hogy a kötbér összegét kéri beszámítani a felperes követelésébe. Ez - álláspontja szerint - olyan határozott és célzott nyilatkozat, amely az ellenkövetelést a beszámítás erejéig megszünteti, különösen úgy, hogy az eset összes körülményeiből is az mutatkozik, miszerint mindkét fél ismerte a követelések jogcímét ésösszegezését.

Felperes az alperes fellebbezésére tett ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

Kifejtette, a törvényszék a fellebbezéssel támadott ítéletében a tényállást helyesen állapította meg és abból helyes jogi következtetést levonva kötelezte alperest a felperesi kereset alapján a 3.523.660 forint összeg és kamatai megfizetésére. Egyebekben az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait változatlanul fenntartotta.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az irányadó tényállást helyesen állapította meg, és helytálló a jogvitában felvetődött, a felperes vételár követelésének alapossága, a perbeli követelés elévülése és az alperes igényének beszámítása kérdésében elfoglalt jogi álláspontja is.

Az alperes elismerése alapján - figyelemmel a felperes által okirati bizonyítékként szolgáltatott szerződésekre és szállítólevelekre is - alappal vont következtetést az elsőfokú bíróság a felperes vételár követelésének jogszerűségére, továbbá arra nézve is, hogy a felperesi követelés elévülése nem következett be.

Alperes fellebbezésében állította, hogy a felperes módosított keresetében érvényesített követelése elévült, az eljárás félbeszakadása miatt a felperes a 2012. október 29-én kelt beadványában érvényesítette először hatályosan ezt az igényét, mivel a 2007. január 15-én, és 2009. szeptember 14-én kelt keresetmódosításai mint perbeli cselekmények hatálytalanok. Álláspontját azonban a másodfokú bíróság nem osztotta, az alábbiakra figyelemmel.

A felperes a pert a 2004. május 12-én indította a H E T Kft. ellen. Az alperesi jogelőd ellen folyamatban volt per több alkalommal szünetelt, majd a felperes és az alperes jogutódja a 2003. szeptember 20-i megállapodásból eredő vitás kérdéseket a 2006. február 1-jén kelt megállapodásukban rendezték. E szerint a felperes, mint szállító 2006. július 25-én újabb megállapodást kötött az alperes jogutódjával, mint megrendelővel. A megállapodás alapján a felperes részéről több alkalommal áruszállításra, az alperesi jogutód részéről pedig vételár fizetésre került sor. A felperes és az alperes tehát folyamatos szállítási szerződéses kapcsolatban álltak

egymással, mely utóbbi szerződésből eredő követeléseire terjesztette ki és módosította ennek megfelelően felperes a keresetét. Az alperes jogutódja a 2006. november 29. napján írt levelében a felperesnél kifogásolta az elmulasztott szállítási határidőket, valamint, hogy a megrendelt áruk szállítására nem került sor, melyre tekintettel a levélben megjelölt áruk vonatkozásában a szerződéstől elállt, jelezve egyben a jövőben esedékessé váló kötbérigényét.

Az alperes mindeközben 2005. szeptember 13-i hatállyal korlátozott felelősségű társaságból zártkörűen működő részvénytársasággá alakult át. Az átalakulást követően a perben következetesen az alperes jogutódjaként járt el, a jogutódlás tényét azonban - a jóhiszemű joggyakorlás peres eljárásban tanúsítandó magatartásra is irányadó Ptk.-ban szabályozott alapelvét megsértve - nem jelentette be az elsőfokú bíróságnak, és ezt az elsőfokú bíróság sem észlelte az eljárása során. Az eljárás félbeszakadását az első fokon eljáró bíróságnak a 2011. május 16-án meghozott 18.G.40.966/2011/2. számú végzésével állapította meg, majd a felperes 2011. június 8-án tett bejelentésében foglaltak alapján a 18.G.40.966/2011/5. számú, 2011. december 12-én jogerős végzésével rendelkezett - a Fővárosi Ítéltábla 12.Gf.40.598/2010/8. számú végzésében foglalt iránymutatásra figyelemmel - a jogutódlás megállapításáról és a jogutód perbevonásáról. Az alperesi jogelőd ellen indult eljárásban a régi Gt. 67. § (1) bekezdésében foglaltak szerint átalakulással létrejövő gazdasági társaság általános jogutódja tehát a H E T Zrt. lett, melynek következtében a jogelőd gazdasági társaság jogai illetik meg, és terhelik annak kötelezettségei is.

A Ptk. 327. § (1) bekezdése értelmében a követelés bírósági úton való érvényesítése megszakítja az elévülést, mely a (2) bekezdés szerint az elévülést megszakító eljárás jogerős befejezése után kezdődik meg újból. A felperes még az alperesi gazdasági társaság átalakulását megelőzően megkezdte a jogelőddel szemben a szállítási szerződéses jogviszonyból eredő követelése bírósági úton való érvényesítését. A folyamatban lévő perrel is érintett, a 2006. július 25-i megállapodásból származó követelés a jogutóddal szemben nem évült el, az alperes jogutódja ugyanis a perben mindvégig alperesként eljár, a beadványait következetesen az alperes jogutódjaként, azaz a H E T Zrt. néven jegyezte, jognyilatkozatokat tett, peren kívüli megállapodást kötött, és levelezést is folytatott a követelések tárgyában. Tény, és annyiban helytállóak az alperes fellebbezésében foglaltak, hogy a Pp. 112. § (2) bekezdése értelmében a félbeszakadás tartama alatt tett minden - a per érdemére vonatkozó - bírói rendelkezés, úgyszintén a felek által teljesített minden perbeli cselekmény hatálytalan. Ugyanezen § (1) bekezdése azonban arról is rendelkezik, hogy az eljárás félbeszakadásával minden határidő megszakad, a félbeszakadás megszűnésével a határidő újra kezdődik. Az elévülés törvényi határidejét tehát nemcsak a követelés bírósági úton való érvényesítése, de az eljárás félbeszakadása is megszakította. Mindezekre figyelemmel alap nélkül érvel alperes a fellebbezésében azzal, hogy az eljárás félbeszakadása miatt - annak időtartama alatt - az elévülés bekövetkezett.

Egyetértett a másodfokú bíróság azzal az okfejtésével is az elsőfokú bíróságnak,

hogy az alperes 2006. november 29-i levelében foglalt tájékoztató jellegű közlése - annak tartalma szerint - a Ptk. 296. § (1) bekezdésében foglalt határozott, ellenkövetelést megszüntető beszámítási nyilatkozatnak nem tekinthető. E levél azt helyezi kilátásba, hogy a szerződés alapján a kötbér igényről kiállított számlával az alperes beszámítás útján fogja a felperessel szembeni követelését érvényesíteni akként, hogy a jövőben kiállításra kerülő számlát összevezetni kéri az alperesi számlák értékével. Az olyan nyilatkozat azonban, amelyben a fél összecszerűség meghatározása nélkül, csupán a jövőbeni beszámítási szándékát jelzi, ellenkövetelés kioltására alkalmas beszámításnak nem tekinthető, még akkor sem, ha a kötbér összegéről nem terheli számla kiállítási kötelezettség a jogosultat.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint - annak helytálló indokaira figyelemmel - a fellebbezésben foglaltakra tett kiegészítéssel helybenhagyta.

Az alperes fellebbezése nem volt eredményes, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján viseli a fellebbezésére figyelemmel megfizetett, az illetékekről szóló többször módosított 1990. évi XCIII. törvény 46. §-ában meghatározott mértékű eljárási illetéket, továbbá köteles a felperes másodfokú eljárással felmerült, jogi képviseletével összefüggő, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában írtak alapján, hivatalból, mérlegeléssel megállapított másodfokú eljárással felmerült költségeinek a megtérítésére is.

Budapest, 2014. szeptember 24.

. Hunyady Mariann s.k.
a tanács elnöke

Dr. Katinszky Márta Cecília s.k.
előadó bíró

. Czifra Veronika s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági ügyintéző